

Stvorite uštedevinu za

Financijski savjetnici tvrde da novčane probleme nemaju ljudi koji ne investiraju novac, nego oni koji ne uspiju zaštititi svoju imovinu. Prije nego počnete investirati, stvorite financijsku osnovu i čuvajte ono što imate. Nemate li ušte-

JA MISLIM...

Ugrožen i prvi adut

PERO GABRIĆ

I prije, a s posebnim naglascima u posljednje tri, četiri godine, naše turističko vodstvo na stotinjak europskih turističko poslovnih sajмова ističe naša četiri glavna aduta: sigurnost gostiju, očuvani okoliš, sklad usluga i cijena, te gostoljubivost. Opet je prilika da se (ukratko) analizira kako uoči glavne sezone 2005. stojimo s tim adutima. Zašto?

U kratkom razdoblju u Opatici se ponovio brutalni fizički napad na strane turiste i to opet starije dobi. Otimanje novca i fizičke ozljede, u prvom slučaju su gošću iz Italije stajale i života. Ovoga puta to se, srećom, nije dogodilo, ali je nedvojbeno da se nakon dva uzastopna napada u kratkom razmaku »prva dama našega turizma« našla u neugodnom položaju i tretmanu medija konkurentskih zemalja.

Srećom malo je razloga da se turistička Hrvatska proziva zbog (ne)sigurnosti gostiju, ali kako »vrag ne spava« neminovne su naglašeno postrožene mjere i potezi organa reda i pravosuđa. Uza ostalo, treba i

očekivati da će se u sezoni, posebice u njezinu glavnom dijelu, na rivijeru spuštati brojni sitni i krupniji kriminalci »specijalisti« za prepade i krađe po plažama, kampovima, hotelima, provalama u automobile i sportska plovila, dakle na svoja ljetna »radna mjesta«.

Drugi adut (očuvani okoliš) je neukusna obmana gostiju jer »Mediterrana kakav je nekad bio« (službeni slogan HTZ-a) odavno više nema. Prvo on je devastiran divljom gradnjom, betonom, nartajima na pomorsko dobro, sumnjivim koncesijama... S kojim pravom HTZ obmanjuje goste uistinu nije jasno.

Treći adut sklad cijena i usluga također je, na žalost, labav i to već dugo jer je naša praksa (bolje: »praksa«) svim sredstvima do prometa i zarade u poslovno kratkim sezonama. Kontrola takva poslovanja je labava i često nemoćna.

Četvrti adut – gostoljubivost! Ako su ispunjena prva tri, makar i ne stopostotno, onda isticanje četvrtog nije baš ni potrebno! Eto, na žalost, ugrožen je i – prvi...

PODUZETNICI

Unikatni keramički satovi

Ono što donedavno nisu prepoznali Hrvati, posebno Riječani, učinili su Talijani, Englezi, Nijemci, Austrijanci, Japanci... za posjeta gradu na Rječini, obilazeći staru gradsku jezgru. Unutar njenih zidina na samo dvadesetak četvornih metara prostora, u zgradi staroj više od 200 godina smještena je Mala galerija umjetničke obitelji Bruketa. Sa tridesetogodišnjom tradicijom to je najstarija privatna galerija u Hrvatskoj i prva takva na prostoru bivše Jugoslavije. Ono što privlači pozornost stranih gostiju su unikatni keramički satovi neobičnih oblika koje izrađuje dvadesetšestogodišnja Vilena, mlada kći Vladimira i Vedrane Brukete.

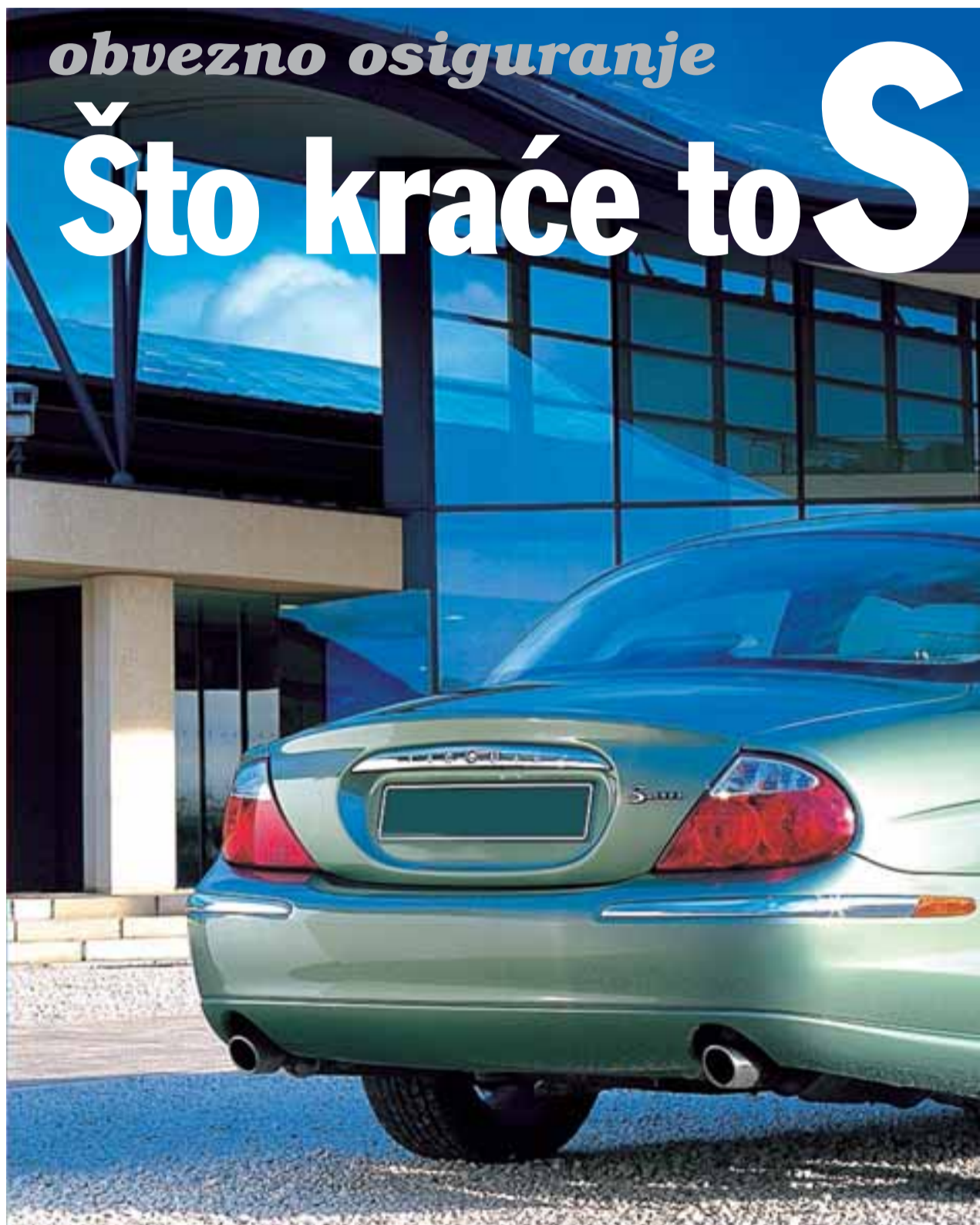
Upravo na nagovor Vjesnika Vilena je nedavno organizirala izložbu satova, čime je zadržala ne samo svoje sugrađane nego i one koji su se tih dana našli u Rijeku. »Vilena je odličan autor«, rekao je poznati riječki likovni kritičar Krešo Kovačićek kojemu su se sviđjeli njezini radovi u bijeloj, crnoj i crvenoj boji kaligrafski ukrašeni, satovi inspirirani rozetama, kao i oni s ortogonalnom shemom koja se razvlači poput tijesta. U početku su vrijednost ručnih satova, koji iziskuju sedmodnevni rad, prepoznali samo strani turisti, no danas Vilene radove kupuju i Riječani. Iako je riječ o unikatnim predmetima, cijene su vrlo povoljne. [Lj.M.P]

DANILO PAVLETIĆ

obvezno osiguranje

Što kraće to S

BORIS PETROVIĆ

Automobil je u svakodnevnom prometu velika potencijalna opasnost da se njime nanese šteta trećoj osobi. Kako u prometnim nesrećama može nastati i vrlo velika šteta koju krivac za nesreću ne bi mogao sâm podmiriti, uvedeno je obvezno osiguranje. Tako nastalu štetu, plaćanjem premije, solidarno podmiruju svi vlasnici motornih vozila, a isplaćuju ih osiguravajuća društva. Ukratko, to je osiguranje uvedeno zbog zaštite žrtava u prometu, a prema Zakonu o osiguranju, vozilo se ne može registrirati ako za njega nije ugovorena (i barem djelomično plaćena) polica obveznog osiguranja.

Ugovor o osiguranju sklapa se za sva motorna vozila koja se kreću javnim putovima i ostalim površinama na kojima se odvija promet i koja se moraju registrirati, uključujući i priključna vozila, na primjer prikolice. Valja podsjetiti da je zbog istih razloga uvedeno i obvezno osiguranje čamaca i brodica s motorom koje bi mogle ozlijediti ljude na i oko plaža.

Premija koja se plaća osiguratelju sastoji se od tzv. tehničke premije koja je namijenjena isplati štete i režijskog dodatka, dijela iz kojeg osiguratelj podmiruje svoje troškove rada. Ona je jednaka za sve osiguratelje, a »dodatak« u ukupno plaćenju premiji može iznositi najviše 20 i najniže deset posto. Svaki osiguratelj ima svoj cjenik, a onaj koji ima manje troškove rada, barem prema propisima, može ponuditi nižu konačnu cijenu osiguranja od konkurencije. Ta je premija različita za pojedina registracijska područja (zone rizika), a u pravilu je najskuplja u najvećim gradovima gdje se, prema statistici, događa i najviše prometnih nezgoda. Kolika će biti temeljna premija, ipak, prije svega ovisi o snazi motora, ali i posebnim doplatcima za pojedine grupe osiguranika kao i uvjetima uporabe vozila. Odlukom zakonodavca, na premiju se od 2002. godine naplaćuje 15 posto posebnog poreza koji osiguratelj u roku 30 dana mora upla-

titi poreznoj upravi. Osiguranje od automobilske odgovornosti, u načelu, ugovara se za jednogodišnje razdoblje, ali ako se posebno ugovori, može trajati i kraće, što je, dakako, i skuplje. Tako se, primjerice, za osiguranje do 15 dana plaća 14 posto godišnje premije, do 30 dana 20 posto, do dva mjeseca 30 posto, tri mjeseca 40 posto, do četiri mjeseca 50 posto, a za osiguranje ugovoreno na više od osam mjeseci plaća se 100 posto godišnje premije. Osiguranje se može ugovoriti i za razdoblje dulje od godinu dana, ali premija za svaku sljedeću godinu ustanovljava po isteku trajanja godišnje police.

Premija je, u pravilu, najskuplja u najvećim gradovima

Za vrijeme uporabe vozila u stranim zemljama koje su u sustavu zelene karte, kao polica osiguranja (osim uz neke iznimke) vrijedi takva isprava koju besplatno uručuju osiguratelji pri ugovaranju osiguranja. Za proširenje osigurateljnog pokrivača i na zemlje izvan tog sustava, plaća se doplatak na godišnju premiju bez obzi-